

V I Lenin

Plechanov om terror

Det fanns en tid, då Plechanov var socialist, en av den revolutionära socialismens mest betydande representanter.

Under denna tid – tyvärr tillhör den oåterkalleligen det förgångna – uttalade sig Plechanov om en av de frågor, som har grundläggande betydelse just för den epok vi nu upplever.

Detta skedde 1903, då Rysslands socialdemokrati utarbetade sitt program på sin 2:a partikongress.

I protokollen från denna kongress återfinns följande utomordentligt lärorika ställe, som tycks skrivet speciellt för den dag som idag är:

”Posadovskij. De uttalanden, som här gjorts för och mot ändringsförslagen, tycks mig inte vara en dispyt om detaljer utan en allvarlig meningsskiljaktighet. Vi är otvivelaktigt inte överens i följande huvudfråga: är det nödvändigt att underställa vår framtida politik de ena eller andra demokratiska grundprinciperna och att tillerkänna dem absolut värde eller måste alla demokratiska principer uteslutande ordnas vårt partis fördelar? Jag uttalar mig bestämt för det sistnämnda. Det finns ingen demokratisk princip, som vi inte måste underordna vårt partis fördelar. (Tillrop: ”Inte heller den personliga integriteten?”) Nej, inte heller den personliga integriteten! Såsom ett revolutionärt parti, vilket strävar efter sitt slutmål, den sociala revolutionen, måste vi ta ställning till de demokratiska principerna uteslutande med utgångspunkt i hur detta mål snarast skall förverkligas, i vad som är fördelaktigt för vårt parti. Ifall ett eller annat krav blir ofördelaktigt för oss, skall vi inte ställa det.

Därför uttalar jag mig emot de framlagda ändringsförslagen, eftersom de i framtiden kan inskränka vår handlingsfrihet.

*Plechanov. Jag ansluter mig helt till kamrat Posadovskijs uttalande. Ingen demokratisk princip får betraktas abstrakt för sig, utan måste betraktas i sitt förhållande till den princip, som kan betecknas såsom demokratins huvudprincip, nämligen den princip som säger, att *salus populi suprema lex**. På en revolutionärs språk innebär detta, att revolutionens framgång är högsta lag. Och ifall det för revolutionens framgång skulle krävas en temporär begränsning av den ena eller andra demokratiska principen, så vore det ett brott att rygga tillbaka för en sådan begränsning. Det är min personliga uppfattning, att inte ens principen om allmän rösträtt får betraktas med den av mig nämnda demokratiska grundprincipen som utgångspunkt. Hypotetiskt kan det tänkas ett fall, då vi socialdemokrater uttalar oss mot den allmänna rösträtten. En gång i tiden fräntogs adelspersoner de politiska rättigheterna av de italienska republikernas bourgeoisie. Det revolutionära proletariatet skulle kunna begränsa överklassernas politiska rättigheter på samma sätt som överklasserna en gång i tiden begränsade dess politiska rättigheter. En sådan åtgärds användbarhet skulle blott kunna bedömas med regeln *salus revolutionis suprema lex*† som utgångspunkt. Och samma ståndpunkt måste vi också inta beträffande ett parlaments livslängd. Om ett folk, buret av en revolutionär stämning, skulle välja ett mycket bra parlament, ett slags *chambre introuvable* [en ouppnåelig kammare], så borde vi försöka att göra det till ett långvarigt parlament. Men om valen visade sig vara ett misslyckande, så måste vi försöka upplösa parlamentet inte om två år utan om det går inom två veckor.” (Protokollen från 2:a partikongressen, s 168f).*

Socialismens fiender måste temporärt fräntas inte bara den personliga okränkbarheten, inte bara pressfriheten utan också den allmänna rösträtten. Ett dåligt parlament måste man söka ”upplösa” inom två veckor. Nyttan för revolutionen, nyttan för arbetarklassen är högsta lag. Så resonerade Plechanov, då han var socialist. Så resonerade den gången tillsammans med

* Folkets väl är högsta lag. – Red

† Revolutionens väl är högsta lag. – Red

Plechanov den övervägande majoriteten av de nuvarande mensjevikerna, som nu skriar om den "bolsjevnikiska terrorn".

"Nyttan för revolutionen" kräver nu hård kamp mot sabotörerna, mot dem som organiserar officersaspiranternas uppror, mot de tidningar som bekostas av bankirer. När sovjetmakten slår in på denna kampväg, så gatar herrar "socialister" i mensjevikernas och socialistrevolutionärernas läger för full hals om att inbördeskrig och terror är otillåtliga.

När er Kerenskij återinförde dödsstraffet vid fronten, var då inte detta terror, mina herrar?

När er koalitionsregering genom kornilovmännen lät skjuta ner hela regementen för brist på krigsentusiasm, var då detta inte inbördeskrig, mina herrar?

När era kerenskij- och avksentievmän spärrade in 3 000 soldater enbart i fängelset i Minsk för "skadlig agitation", var då detta inte terror, mina herrar?

När ni ströp *arbetartidningarna*, var då detta inte terror, mina herrar?

Skillnaden är endast den, att kerenskijmännen, avksentievmännen och lieberdanarna i skön förening med Kornilovs och Savinkovs anhängare praktiserade terror *mot arbetarna, soldaterna och bönderna* i en handfull godsägares och bankirers intresse, medan sovjetmakten vidtar beslutsamma åtgärder mot godsägarna, marodörerna och deras hantlangare i *arbetarnas, soldaternas och böndernas intresse*.

Pravda nr 221, den 4 januari 1918 (den 22 december 1917) och *Izvestija TsIK* nr 259, den 23 december 1917

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 35, s 184-186